

DÉLBÁCSKA

Terjesztőség: Templomdvar 2. szám alatt.
Kiadóhivatal: Sándor Régen-s. 39. szám.
Sárgónyom: Délbácska. Telefonszám: 137.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési Ár: Egy hóra . . . 10 Dinár
Negyedévre . 30 Dinár Félévre 60 Dinár
EGYES SZÁM ÁRA FÉL DINÁR.

Zagreb felé

figyelnek most a politikusok. A horvát fővárosban nagy fontosságú események játszódnak le. A Száván inneni országrészben eddig a politika egészen negatív volt. A leg-erősebb horvát párt, Radics köztársasági parasztpártja, teljesen távol tartotta magát a közéleti aktivitástól. Több ízben történtek már kísérletek, hogy a Radics-pártot is bevonják a politika munkájába, ez azonban állhatatosan megmaradt eddigi álláspontja mellett. A választási jelszót nagyon komolyan vették eddig és ebből egy jótányit sem engedtek. Nincs azonban kizárva az, hogy a jövőben mégis csak eltérnek attól az iránytól, melyet maguk elé tűztek. Ma azonban erről még nem lehet beszélni.

Hogy Radicsék még mindig olyan me-reven helyezkednek szembe minden megegyezési kísérletnek, annak többféle oka lehet. Így valószínűleg az is, hogy az összes eddigi közvetítések illetve hozzájuk intézett felszólítások olyan szelemben történtek meg, hogy a horvát paraszt párt ilyen körülmények között nem volt hajlandó engedni. Még Trumbics sem tudta őket rábírní arra, hogy eddigi politikájuk felhagyásával, lépjenek az aktivitás terére. Protics egy ízben már tárgyalta Radicscsal, ez alkalommal sem jött létre semmiféle megegyezés, de ennek állítólag tisztán személyi okai voltak. Az első találkozás alkalmával nagy közeledés mutatkozott a két politikus között és a megegyezés állítólag csak azért nem sikerült, mert Radics a maga számára követelte a horvát báni méltóságot. Ebbe azonban Protics nem egyezett bele. Hogy ez a hír mindenben megfelel-e a valóságnak, azt nem lehet ellenőrizni, de valószínűnek látszik.

A mostani második találkozásról sem szivárgott eddig semmi ki. A különféle oldalról érkező jelentések mind mást és mást mondanak, annyi azonban valószínű, hogy Zagrebban nagy előzékenységgel fogadták Proticsot. A radikális politikus valószínűleg nem ment készületlenül el a horvát fővárosba. Az előzmények után már számolhatott azokkal a körülményekkel, amelyek között lehet csak létrehozni a megegyezést a horvát politikusokkal. Rádics több ízben kifejezésre juttatta azt, hogy nem zárkózik el a megegyezés elől. De ez csak akkor történhet meg, ha a felszólítás megfelelő feltételek mellett történik meg.

Protics mindenesetre az első, aki átlátja annak a ténynek a fontos voltát, hogy az állam összes népei képviselőinek részt kell venni a törvényhozó munkában, mert így lehet igazán eredményes és üdvös munkát folytatni. Hogy Protics akciója eredménnyel végződik-e Zagrebban az ma még nyílt kérdés. Alkotmányos szempontból azonban igen kívánni való lenne, ha ez létrejönne és a horvát nép nagyrészének képviselői arra használnák fel mandátumaikat, amelyekre megbízást kaptak, résztvenni az ország kormányzásában.

A nagyhatalmak hozzájárultak Olaszország közvetítéséhez.

A velencei tárgyalások programja. — Ausztria is elfogadta a konferenciára való meghívást. Visszavert osztrák támadás Szarazvámnál.

Bécs, okt. 8. A velencei konferencia programját Della Torretta mári olasz külügyminiszter csak Velencében fogja az érdekelt államok megbízottai-val közölni. A tanácskozások nemcsak a területi kérdésekre fognak szorítkozni, hanem Nyugatmagyarország kiűrtésével kapcsolatos különböző pénzügyi kérdéseket is behatóan fognak megvitatni. Ezért arra számítanak, hogy a konferencia több napig fog tartani.

Budapest, okt. 8. Anglia, Franciaország és Olaszország budapesti képviselői tegnap megjelentek Bánffy Miklós külügyminiszternel és hivatalosan bejelentették, hogy a nagyhatalmak Nyugatmagyarország kérdésében hozzájárultak Olaszország közvetítéséhez.

Az olasz kormány gróf Bethlen István miniszterelnököt és Bánffy külügyminisztert hivatalosan már meg is hívta a Velencében tartandó tárgyalásokra.

Bécs, okt. 8. Ausztria a nagyhatalmak meghívását a velencei konferenciára elfogadta.

Róma, okt. 8. Della Torretta külügyminiszter ma este a magyar-osztrák közvetítési akció vezetése végett Velencébe utazott.

London, okt. 8. A „Daily Chronicle“ a nyugatmagyarországi kérdésről írja, hogy Magyarország betű szerint teljesítette ugyan a szövetségesek követelését, de a követelések szellemét illetőleg szembeállt velük és a felkelőknek Nyugatmagyarországot ki kell üríteniök.

Szombathely, okt. 8. Szarazvámnál egy osztrák járőr megtámadta a felkelőket, akik az osztrákokat kemény harc után Lajtaujfalura visszavetették. A harcban két felkelő esett el, az egyik Vámosy Tibor, Vámosy Zoltán egyetemi tanár fia.

Prága, okt. 8. Renner volt kancellár Prágában már napok óta tárgyal az ottani kormánykörökkel. E tárgyalásokon állítólag a nyugatmagyarországi kérdésről van szó.

A jövő héten tárgyalják az albán kérdést.

Beograd, október 8. Az albán határon az utóbbi napokon nem voltak nagyobb összeütközések. Itt-ott csak kisebb összecsapásokra került a sor. Repülőink tegnap az albán front mögé repültek és bombázták az albánok gyaloksági és tüzérségi állásait. Több helyen tetemes károkat okoztak az ellenséges csapatoknak. Ugy látszik, hogy az albán hadsereg legújabbban beszüntette hadi készülődéseit, mert tudomást szerzett arról, hogy az egész

határ mentén erős jugoszláv csapatok állanak készen. A jövő hét folyamán a nagykövetek konferenciája elő fogja venni az albán kérdést és azt végleg elintézni. Ugy látszik, hogy az SHS. kormány követelésének, a konferencia eleget fog tenni és a tárgyalásokon résztvehet majd egy jugoszláv küldött is, aki kormányunk álláspontját és az Albániával szemben támasztott követeléseinket fogja előterjeszteni.

Protics megegyezett a horvát pártokkal.

Beograd, október 8. Politikusok véleménye szerint Protics akciója mind nagyobb jelentőségűvé válik. A radikális klub a legnagyobb figyelemmel kíséri Protics munkáját és ugráltatja, hogy az visszhangra talál. A demokraták ezzel szemben furcsának vélik a helyzetet. A párt főbizottsága naponta tart ülést, amelyen a legújabb politikai helyzetről tanácskoznak. A demokrata politikusok véleménye szerint a radikálisokban most nem lehet eléggé bízni, mert kétféle politikát akarnak folytatni. Emiatt a jövőben a radikálisokkal való együttműködés a kormányban a demokrata párt tagjai előtt visszának tűnik fel. Nagy fontosságot tulajdonítanak a Protics—Avramovics féle találkozásnak is. Avramovics mint az agrárpárt vezére Zag-

rebbe a legkomolyabban tárgyal Proticssal. A jövő hét folyamán nagy és meglepő változásokra kerülhet a sor a belpolitikai helyzetben és már Beogradban is meg fogják érezni a Protics-féle akciónak a hatását. Protics eddigi zagrebi tárgyalásai a legkedvezőbbben folytak. Protics máris teljesen megegyezett Rádicscsal a horvát egységpárttal és Koroseccsal, míg Avramovics megígérte az agrárpártiak feltétlen támogatását. Az agrárpártiak szintén az alkotmányi revíziójának a hívei és nagyon elégedetlenek a mai politikai állapotokkal. Avramovics kijelentése szerint az agrárpártiak Protics esetleges kormányalakításában szintén hajlandók volnának résztvenni.

Kéri a kegyelmet is visszautasítja.

Budapest, október 8. Dr. Gadó, a Tiszgyilkosság ügyében ítélkező tanács elnöke, ma maga elé vezette a halálra ítélt Kéri Pált és megkérdezte tőle, kíván-e kegyelmet kérni. Az elnök e kérdésére Kéri Pál kijelentette, hogy nem kíván kegyelemért folyamodni. A bíróság Kéri feleletét jegyzőkönyvbe vette; Dr. Gadó elnök ezután felhívta Dr. Gál Jenőt, Kéri Pál védőjét, hogy a kegyelmi kérvényt három napon belül terjessze elő.

Az államkölcsön október jegyzése kevés reménnyel kecsegtetnek.

Beograd, október 8. Beogradba még mindig nem érkezett meg a szeptember havi jelentés, úgy hogy még nem állapítható meg a jegyzés összege. Mindazonáltal valószínű, hogy az összeg nem haladja túl a 300 millió dinárt. Az október havi jegyzés — pénzügyi körök véleménye szerint — nem kecsegtet semilyen nagy sikerrel, ami miatt az illetékes körökben nagy elégedetlenség uralkodik. Nincs kizárva, hogy a kormány, a kölcsön sikere érdekében újabb lépéseket fog tenni.

Az osztrák takarékosági bizottság tovább folytatja munkáját.

Beck Vladimir báró elnök nyilatkozata.

Bécs, október 8. — A minap beszámoltunk arról, hogy az entente kívánságára felállított takarékosági bizottság munkája csődöt mondott. A kormány az Ersparungskommission takarékosági javaslatait szisztematikusan ad acta tette és az állam kiadásai nem hogy megcsappantak volna, de lényegesen megnövekedtek. A bizottság tagjai közül ezért többen lemondottak tisztségükről. Homann báró volt munkaügyi miniszter lemondását a „Délbácska” bécsi szerkesztője előtt annak idején teljes őszinteséggel meg is okolta, a bizottság munkájának eredménytelenségével. Homann báró nyílt állásfoglalása és őszinte kijelentései természetesen nagy feltűnést keltettek Ausztriában, ezért a kormány kommunikét adott ki, hogy a takarékosági bizottság tovább folytatja munkáját. A kommuniké ellenére is igen valószínűleg azonban, hogy ezentúl a takarékosági bizottság munkáját a kormány, amelyet a közalkalmazottak — akik a drágaságot a felemelt fizetések ellenére sem tudják elviselni — állandóan sztrájkokkal fenyegetnek, intézkedésekkel honorálja. Pedig a szanálási akció első alapfeltevéle a takarékosági elv teljes keresztülvitele az egész államháztartásban. A pesszimista vélemény ellenére is azonban igen érdekes Beck Vladimir báró volt miniszterelnöknek, a legfelsőbb számvevőszék és az Ersparungskommission elnökének véleményét meghallgatni a bizottság további munkájáról.

A takarékosági bizottság — válaszolta Beck báró a feltett kérdésre — tovább folytatja munkáját. Az ülések szinte permanensek. A múlt héten alaposan megvitattuk több tagnak és főképpen Homann báró volt munkaügyi miniszternek lemondását. Ezenkívül több olyan javaslat kidolgozásával készültünk el, amelyek végrehajtásától több financiai eredmény várható. Ezeket a javaslatokat a legközelebb részletes megokolásokkal ellátva, átadjuk a kormánynak. A javaslatok közt van a célszerű hivatalnok elbocsátások tervezete is. A javaslatok végrehajtása még természetesen előkészületeket és vizsgálatokat igényel.

Tagadhatatlan, hogy vannak egyes hivatalok, amelyekben igen sok felesleges hivatalnok ül, sőt olyanok is, amelyek teljes egészükben megszüntethetők. A közönségnek és a kormánynak nem sokára alkalma lesz részletesen foglalkozni a javaslatokkal, amelyek — remélhetőleg — minél előbb realizálva lesznek.

sz. p.

Ausztriában újból éled a csatlakozási mozgalom.

München, okt. 8. A Németországhoz való csatlakozás mozgalma, mely néhány hónap előtt Ausztria egész lakosságát ragadta magával most újból éledni kezd. Az osztrák nép köréből kiinduló ez az erőteljes elhatározás, melyet az antant csak úgy tudott lefegyverezni, hogy az osztrák kormányt a begéret hiteltelenségével megvonásával fenyegette meg, azonban azóta sem szűnt meg, hanem tovább élt az osztrák nép lelkében. Most, hogy a gazdasági viszonyok kétségbeesztően rosszabbra fordulása óriási légedetlenséget szül a nép minden rétegében, a zúnyadó mozgalom ismét új életre kelt és máris egy konkrét tétben nyert kifejezést. Az akció fő élszke ma is Tirolország, és pedig annak a bajor atár mentén fekvő részén, ahol az Eckhardt-féle olt tengerészdandár legénysége állomásozik. A mozgalom vezetője állítólag Ludendorff tábornok. A tioliak már egy kiindulást is menesztettek Berlinre, hogy a csatlakozás kérdésében a kormánynyal tárgyaljon. A berlini kormány a tioliak kérelmét azonban elutasította, mire a kiindulást Münchenbe ment, hogy a bajor miniszterelnökkel a Bajorország-oz való csatlakozás érdekében tovább folytassa a megbeszéléseket. E tárgyalások eddig még nem fejeződtek be.

Tőzsdéi árfolyamok.

Beograd, október 8. Dollár 58-12, frank 430—53, márka 49, leva 39-50, cseh korona 64-50.
Londin: London 229-50, Newyork 60—, Milano 41—, Prága 65-75, Berlin 50-55, Bécs 2-25, Szófia 0-50, Bukarest 52-75.

Zürich, október 8. Nyitás. Berlin 460, Newyork 563, Milano 2250, Prága 597-50, Budapest 83, Zagreb 225, Bukarest 482-50, Varsó 13, Bécs 29, osztrák bélyegzett korona 21.

Ujvidéki terménytőzsde hivatalos jegyzései október 8-án. Bácskai buza 78—79 kg-os Ujvidék, átlom, kötés 1100, bácskai buza 78 kg. kínálat 1075. Bácskai rozs 75 kg. kereslet 880, kötés 910, takar-ányárpa kínálat 880, bácskai zab kínálat 790, reslet 770, szlavoniai zab kínálat 795, kötés 795, bácskai tengeri kínálat 840, kötés 840, új bánáti tengeri novemberre kínálat 690, szerémi tengeri kínálat 845, bácskai csöves tengeri kereslet 480, takar-ányliszt kínálat 590, korpá zsák nélkül 480, öreg hár bab kínálat 1000, új sárga bab kínálat 960, irgonya ab Bácska kereslet 340. Irányzat szilárd.

A Draskovics elleni merénylet pöre.

— A „Délbácska” zagrebi szerkesztőségétől. —

Zagreb, október 8. Tegnap pénteken d. e. 8 órakor folytatták a tárgyalást a Draskovics elleni merénylet ügyében. Csolakovics Radolyub, Aliagics Alija és társai ellen. A szenátus elnöke, Dr. Vaics megkezdi Csolakovics kihallgatását, aki azzal van vádolva, hogy a merényletre felbujtatta és fegyvert adott neki.

Csolakovics hidegnérel meglepő nyugodtsággal az alábbiakat felelte az elnök kérdéseire:

„Nem érzem magam egyáltalában bűnösnek. A vádlottak egyikének sem adtam utasítást a merénylet keresztülvételére vonatkozólag. Sohsem voltam tagja az ifjusági kommunista szervezetnek. A kommunista mozgalmat jól ismerem tisztában vagyok a kommunista-párt programjával. A jugoszláviai szervezett munkásság 300.000-re rug. Nagyon jól emlékszem a II. jugoszláv kommunista kongresszusra és az ott hozott határozatokra. A III. internacionálé — proletariátus vezérkara — az összes munkásokat egyesíteni kívánja, és jólétükért küzd. A kommunista-ák az állhatatos osztály hívei. A munkásoknak

meg kell adni jogaikat. — Ezután Csolakovics át-tért az oroszországi viszonyokra. Oroszország át-fogja élni a válságot és jobb jövő elé néz. Az ot-tani viszonyok általában rendesek és Oroszország nem szenved semmiben sem hiányt.

Az elnök: Megbánta-e már tettét, melylyel egy ember életét elvetete?

Csolakovics: Nem, mert ártatlan vagyok. Az eddigiekből kitűnik, hogy én csak az „Obznana” ellen küzdöttem. Az „Obznana” azokat a szabadsá-gokat korlátozza melyeket az alkotmány elismer.

Az elnök erre egyik sajtókezű aláírásával ellá-tott levelét mutatja, melyben azt írja, hogy heves bosnyák vére forr benne és nyughatatlan a mai állapotok miatt.

Csolakovics: Ezt elkeseredésemben írtam. Nem gondoltam vérontásra. Aliagicsot nem beszélte rá senki, ő tettét egyéni kezdeményezésből követte el. A gondolat az ő fejében született meg.

Ezután az elnök déli 12 órakor berekeszti a tárgyalást, következő holnap 8 órakor reggel.

A szélhámósok paradicsoma.

A Duim-eset alkalmából.

Külföldön ma már Duimnak bizonyára olyan nimbusza van, mint hajdan a hírhedt Kecskeméthy Győzőnek.

Zsenális csirkefogó! — fogják mondani róla és közben áhítatos tisztelettel gondolnak arra a sok nullára, amelyekből az általa kicsalt összegek fantasztikus számokká alakulnak. Pedig miként a milliók és milliárdok nullákból tevődnek össze, ép úgy milliókból áll a szélhámósok az a serege, amely az összeomlás óta boldogítja Bécsét. A volt büszke és szolid császárváros a forradalom óta a szélhámó-sok paradicsoma lett. Sehol annyi csalás és hamis bukás, mint itt. Az egyik néhány rongyos millióval mond bucsut Bécsnek, a másik — miként most Duim — milliárdokkal lóg meg. A különbség a csalók között csak ez. Az egyik megelőzött keve-sebbel, a másik magasabba tör és többet akar. Másban azonban mindenben megegyeznek. Mind-egyikük pénz nélkül jön ide és mégis mindegyiknek azonnal óriási hitele van. Azok a bankok, amelyek egy pár száz koronás esetek beváltásával tiszteres igazoltatásnak vetik alá kienséiket, egy jó fellépésű, utolsó dívat szerint szabott zakojó fiatalembernek, aki utlevéllel beigazolja, hogy idegen, milliókat to-lyósítanak. Nem nézik kicsoda, nem érdeklődnek azután vajjon a holdban, vagy tényleg a Bácskában vannak-e zsiros buzatermelő földjei és arról sem tartják érdemesnek információt kérni vajjon az „amsterdami kereskedőnek” tényleg üzlete van-e Amsterdamban, vagy pedig a bécsi Grand-Hotelben bonyolítja-e le schieber — levegő — üzletét.

Ein Fremder! — Idegen! E szó előtt ma megnyílnak a legmondosabban bezárt páncélszekré-nyek is és hiába vannak naponta tele az újságok

megszokott csalók üzelveivel, senkisésem okul és ot-vább tart a szélhámósok orgiája.

Ha a Duim esetet közelebbről megvizsgáljuk, úgy meggyőződhetünk, hogy egyáltalán nem kellett valami rendkívüli zsenialitás a milliárdok kicsalásá-hoz. Ez a németalföldi fiatalember megérkezik Bécsbe. Jól situált családból származik, van nála 40—50.000 holland forint és megveheti vele fél Bé-cset. Lábai elé borul mindenki, lesik a külföldi va-luták morzsáit, amely itt hatalmas összeget jelent. Pedig mi volt azelőtt 40.000 holland forint? Száz-egynéhányezer korona, amellyel Ausztria-Magyaror-szágon majd minden jobban situált kereskedő rendelkezett és mégsem folyósították akkor erre a vagyona a bankok milliós kölcsönöket.

Ma azonban a helyzet megváltozott. A temér-dek új magánbankház — legnagyobb részt kétes existenciák alapításai — szintén nem állanak szí-gorubb erkölcsi és jobb materiális alapon, mint a külföldről ide özönlött svindlerok. Fő elvük gyorsan és lehetőleg minél többet keresni. Mohóságukban tulhajtott ígéretekkel sorra szedik el a nagybankoktól a zsiros falatokat és ezért a fétekeny nagybankok szintén magukévá teszik a kis zugbankok üzleti mo-rálját. A fiatal Duimot is kétségkívül az a hatalmas előlegezett bizalom szédítette el, amellyel a bécsi finánc körök elárasztották. Nem Duim, hanem a prostituálódott banküzem és a könnyelmű bankigaz-gatók a főbűnösök. Ha a publikum majd esetleg néhány bank összeomlásával elveszti betétjét és részvényeit úgy csak a bankvezérek akik Bécsből a szélhámósok eldorádóját csinálták — nagyobb bünt-tést érdemelnek, mint Duim, aki csak a kerítők által nyújtott alkalmat használta ki. Szemere Pát.

A Tapavica—Oberknezevicsügy a törvényszék előtt.

Elnapolták a tárgyalást.

Még 1919-ben heves hírlapi polemia folyt dr. Tapavica György városi tanácsos és Oberknezevics Száva között, amelynek folyamán Oberknezevics su-lyos vádakkal illette dr. Tapavicát. Tapavica dr. ezért sájtóperit indított Oberknezevics Száva ellen, melynek tegnapi volt a tárgyalása Szekulics dr. tör-vényszéki bíró tanácsa előtt. A vádat közérdekből a kir. ügyész képviselte.

A bíróság először Oberknezevics Szávát hall-gatta ki. Nem érzte magát bűnösnek, mert a köz-ér-dekben cselekedett, amikor megtámadta dr. Tapav-icát. Dr. Tapavica olcsó pénzen élelmiszereket vett a városi közétellemezői hivatal részére, de a város ezt nyereszkedésre használta fel, mert a hatósági közétellemező két millió korona hasznót hozott, mely-ből Tapavica javaslataira a tanács 150.000 koronát a tisztviselők között osztott fel. Ez nem hatósági közétellemező, ahol haszon van. Ez visszaélés és ezért támadta ő meg Tapavicát.

Elnök: Ha valaki úgy dolgozik, hogy a vá-rosnak haszna legyen az még nem visszaélés. Ezenfelül ön említést is tesz Gerich bugyela-rásáról, mit akart ezzel mondani?

Oberknezevics: Gerich 2—3 katonával serté-seket ment requirálni Szerém megyében és ezt természetesen Gerich pénztárcájából fizették.

Elnök: Ott volt a sertésvásárlásnál Gerichel együtt dr. Tapavica is? Volt-e dr. Tapavicának eb-ből a sertésvásárból valami haszna és vannak-e erre bizonyítékai.

Oberknezevics: Nem tudom és így erre vonat-kozólag nincsenek is bizonyítékaim.

Elnök: Csakhogy az előbb említett kitélt

másképp is lehet értelmezni, nemcsak úgy, ahogy ön magyarázta. Ugy látszik ön nagyon rossz stí-liszta. Ezenfelül ön azzal is vádolja Tapavicát, hogy városi szemetet lopott és ezért a törvényszék elítélte 2000 koronára.

Oberknezevics bemutatja az erre vonatkozó aktát.

Elnök: Ön téved, mert itt csak arról van szó, hogy ujvidéki törvényszék kétszáz koronára ítélte azt, aki ezzel szeméttüggel dr. Tapavicát megvá-dolta. Tapavicát is elítélték, de csak 200 koronára becsületsértésért, mert egy nyilvános népgyűlésen megsértette támadóját. Ez az ítélet tehát egyáltalán nem bizonyítja, hogy Tapavicának valami köze le-gyen ehhez a szeméthez.

Egyébként vannak-e bizonyítékai arra nézve, hogy dr. Tapavica akár mint tisztviselő, akár pedig mint magánember törvénybe ütköző vagy diffamáló cselekményeket követett el? Most alkalma van, hogy mindezeket bizonyítsa.

Oberknezevics: Bizonyítékaim nincsenek, amit tudok, azt olvastam a „Radikalske Reč”-ben és a Mayer József féle „Ujvidéki Hírlap”-ban. Én beje-lenttem az eseteket a bíróságnak, így hát a bizo-nyítékokat a bíróság kutassa.

Dr. Prodanovics védő: Kéri azzon per iratott beszerezni, melyet a vádlott tett folyamataiban dr. Tapavica által ellene elkövetett becsületsértés miatt. Az ügyész az indítványt ellenzi, mert a két ügy között okozati összefüggés nincs, de a bíróság az iratok beszerzését rendeli el és a tárgyalást elnapolja.

HIREK.

Olcsó fa a tisztviselőknél. A tisztviselők beszerzési csoportja értesíti tagjait, hogy az erdészeti és bányászati miniszter nagyobb mennyiségű fát bocsátott rendelkezésükre. Ezért felhívják a tagokat, hogy fizessék be hátralékos tagdíjait, mert csak az kap fát, aki kifizette tagdíját. Egy öl fa körülbelül 900 koronába fog kerülni és mindenki annyit kap, amennyire szüksége van. Ezért felhívják minden tagot, jelentse be szükségletét és állítsa ki bejelentési lapját, feltüntetve azon családtagok számát, akik után drágasági pótlékot kap, továbbá azon helyiségek számát, amelyeket tüteni akar. Ezt mind pontosan kiállítani, mert aki valótlan dolgokat közöl, azt kizárják a beszerzési csoportból. Ugyancsak tilos a fát továbbadni. A fa fizetésére vonatkozó feltételeket később közlik. Akinek szénre van szüksége, jelentse be ezt a vezetőségnek. Jelenleg csak vrdniki szén van. Az árat később fogják közölni.

A kémkedési és hazaárulási pereket Cseh-szlovákiában polgári bíróságok tárgyalják. Prágából jelentik: A cseh hadosztály bíróság az összes politikai természetű kémkedési és hazaárulási perekben beszűkítette az eljárást és ezen ügyekben az eljárást azután a polgári bíróság fogja folytatni. Ezen intézkedés a prágai legfelsőbb katonai bíróság rendelkezésén alapszik.

Vásár-hirdetmény. A novisadi országos állat és kirakodó vásár 1921. évi október 22., 23. és 24-én a Pirosi-uton a református temető mellett fog megtartatni, melyre mindentféle állatnak vérszentes helyről leendő felhajtása szabályszerű marhalevéllel meg van engedve. Minden iparos és kereskedő, valamint az utazó iparosok és kereskedők, akik elárulást céljából jönnek a vásárra, kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni. Akik iparigazolványukat nem hozzák magukkal, azoknak nem fog megengedtetni az árusítás a vásáron. Ez a rendelet úgy az idegenekre valamint a helybeliekre is vonatkozik. Az árusító helyek kiosztása és ellenőrzése végett a vásárra jövő minden iparos és kereskedő köteles iparigazolványát a vásári hatóság felhívására felmutatni. Akinek nincs iparigazolványa, az nem kap elárulító helyet a vásáron. A vásártéren senkinek sem szabad árusító helyet elfoglalni, míg azt a vásár rendezésével megbízott tisztviselő meg nem határozza. Novisad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala, 1921. évi október hó 1. é. **Jovan Banyanin** s. k. főkapitány.

Magyar napi és szaklap tudósítását elvállalja a „Wiener Auslands Korrespondenz“ Szemere Pál lapkiadói irodája. A Nap, Magyar Ujar, Magyar Estilap-Hétfői új hírek. Külföldi Magyarorszag (Budapest); Ellenzék, Ujság, Közgazdaság, Hétfői Ujság, Színházi Ujság, Pásztorújság (Koloszvár); Délbácska (Novisad); Torontál (N-Becskekerek); Tiszamellék (Zenta); Bajai Független Ujság (Baja); A Hírek (Komárom); Esti Ujság (Kassa); Kárpáti Futár (Munkács); Ruszinszki Magyar Hírlap (Ungvár) stb. bécsi szerkesztőségei, Ajánlatok a szerkesztő: Szemere Pál címére. Wien, VI. Köstlergasse 4.

György Ferenc suggesteur-fenomen két óriási sikerű előadása után hétfőn este fél kilenc órakor az Erzsébet mozgó helyiségében általános közkíváncsúnak harmadik suggestió estélyét fogja tartani. György Ferenc fenomenális kísérletei már a multkor is teljesen megnyerték a közönséget és a mester az előbbi sikereket holnapi előadásával még felül akarja múlni. Teljesen új kísérleteket fog végezni. A telepatia, pshychografia és ébersuggestio csodálatos megnyilvánulásával bámulatba ejti majd ismét közönségét. Körutja alkalmával mindenütt a legnagyobb sikereket aratta, minden előadását meg kellett ismételnie. Az előadásra számozott helyeket adnak ki, amelyek elővételben a Liptkovicz-utcaiban este pedig a pénztárnál kaphatók.

Czittler Vilma novisadi születésű hangversenyénekesnő ária és dalestélye csütörtökön október 13-án lesz. — Fellép még Pátkay Sándor hegedűművész is. A művész esemény iránt tekintettel arra, hogy az idei első hangverseny már most óriási érdeklődés nyilvánul. Az estélyre szóló jegyek már most előjegyezhetők az Erzsébet mozgó irodájában egész nap.

— **Vasárnap, október hó 9-én „Opium“ az Erzsébetben!**

Henry Barbusse és a polgári sajtó. Budapestről jelentik: Az Otthon-körben érdekes esetet mesélnek a bécsi nemzetközi invalidus-kongresszusról, amelyen tudvalevőleg Henry Barbusse, az ismert francia író előadott. A budapesti „Az Ujság“ egyik Bécsben időzött szerkesztője felkereste Barbusset, hogy intervjut kérjen lapja számára. Amikor a szerkesztő kérését előadta, Barbusse titkárnője Bizón kisasszony elővett egy papirost és azt olvasni kezdte, majd fejcsóválva odaadta Barbuszenek. Barbusse szintén bele nézett, majd a pesti szerkesztő felé fordulva ezt mondotta: Igen sajnálom, de kérését nem teljesíthetem. Polgári lapoknak nem adok intervjut. Az Ön lapja nincsen benne ebben a listában, amelyet egy **itteni kollegája** összállított nekem. Csak azok számára nyilatkozom.

Eljegyzés. Szender Gusztáv nyug. vár. számvevő leányát Jolánt (Novisad), eljegyezte Frisch Vilmos (Grác).

Miért nem jött létre a rajna-westfáliai köztársaság?

Los von Berlin. — A traktatum a legjobb békeszerződés volt.

A rajnai szabad állam eszméje a német forradalom napján született. A vörös november kilencedik napján, midőn az összeomlás vihara végigszáguldott Németországon és a vörös áradat előntötte a rend sziklatalait, midőn uralkodók trónjai összeroskadtak és Goethe, Schiller hazájának kulturtárcája Hoffman Adolf kezére jutott. Bár a Rajna mentén is örömmel üdvözöltek egyet-mást, amit a forradalom szociális téren ígért, undorral fordultak el azoktól a „kultur“-tettektől, amelyeknek Berlin és az egykori Németország áldozatává vált. Minél hangosabb lett a „berlini dültök“ lármája, annál érecesebben hangzott a Rajna mentén:

— „Los von Berlin!“

1918. december 4-én történt meg Kölnben az első lépés. A Rajna-vidék képviselői kijelentették, hogy a birodalomban bekövetkezett átalakulás folytán a Rajna-vidék és Westfália is önálló állami életet kíván folytatni, miután a Berlinből való kormányzás lehetetlenné vált. A tulajdonképeni motívum azonban nem ez volt. A rajnai szabad államnak inkább külpolitikai jelentősége lett volna. Németországot Poroszországgal miatti gyűlölte a világ s mindenki előtt nyilvánvaló volt, hogy Franciaország nem fog biztonságban élni a porosz állam szomszédságában. Ha le is fejevük Poroszországot, ha végkép meg is ölik a porosz militarizmust, örök-ké kísérteni fog a revanche háboru átka Németország nem fog belenyugodni a vesztes háboruba és a szigorú békeszerződésbe, Franciaország pedig feltétlenül fogja védeni a győzelem gyümölcsét. Poroszország és Franciaország között pedig ott fekszik a Rajna-vidék és Westfália gazdag iparával. A jövőben nagy háboru a mostani Rajna-vidékre játszódna le s bárki is maradna győztes, a Rajna-vidék maradna vesztes, mert a hadak apálya és dagálya a Rajna-vidék termékeny mezőin, falvain és városain hömpölyögne végig.

Ezt minden áron meg akarták akadályozni és ennek csak egy módja volt, hogy Poroszország és Franciaország közé egy semleges, önálló és független államot ékelnek, amely a két-ország közt állandóan elsimítja az ellentéteket. Dorten és pártja, akik ezt a felfogást vallották, nem francia fennhatóság alá akarták helyezni a szabad Rajna államot, hanem minden befolyástól függetleníteni és pedig olyképpen, hogy mint a német birodalom organikus része saját parlamenttel rendelkezék, melynek megkezdése nélkül nem lehet háborut kezdeni. Ha ez az állam létrejön, hiába folytat Poroszország háborus politikát, a rajnai köztársaság nem fog adni katonát és nem fogja megengedni, hogy akár jobbról, akár balról idegen hadsereg átlépje határait.

Dr. Dortennek ez a terve megértésre talált Franciaországban. A rajnai megszálló csapatok főparancsnoka, Mangin tábornok élénken támogatta ezt az eszmét, amely alkalmas lett volna arra, hogy Franciaország és Németország között idővel barátságos viszonyt létesítsen. A nem várt győzelem után csak igen kevesen gondoltak Franciaországban bosszura, sőt épen a katonai párt volt a józanabb s remény volt arra, hogy Clemenceau és Poincaré csoportja alul fog maradni. Franciaország annyit

vért vesztett, hogy semmi másra nem gondolt, mint arra, hogy békében élhessen. E célnak elérésére messzemenő áldozatokra is hajlandó volt. Dr. Dorten hazája javára akarta gyümölcsöztetni ezt a szituációt, amely majdnem sikerrel is járt. Dorten és Mangin tábornok, valamint a francia kormány hivatalos megbízottai között állandóan folytak a tárgyalások. A tárgyalások eredménye a rajnai és délnémet köztársaság lett volna.

Ez a köztársaság magában foglalta volna a Rajna vidéket, Westfáliát, Bajorországot a hozzákapcsolt Ausztriával.

Később változott a terv és a wiesbadeni traktátumban már csak a rajna-westfáliai köztársaságról volt szó. A berlini kormány tudomása volt ezekről a tárgyalásokról, sőt támogatta is azokat. A versaillesi békekötés előtt abban a szobában, amelyben Dorten doktorttal beszélgettem, létrejött a

wiesbadeni traktatum.

Ez a traktatum Németország tulajdonképeni békeszerződése lett volna. Természetesen nagyon súlyos feltételeket tartalmazott, de összehasonlítva a versaillesi szerződéssel, mint a későbbi versaillesi szerződés. A traktatum kezében volt, de Dorten dr. nem engedte meg, hogy lemásoljam, mert ez a szöveg szerinte még fontos szerepet fog egykor játszani. A wiesbadeni traktatum szerint Németország **Élszász-Lotharingián és Posenen kívül egy talpalatnyi területet sem veszített volna.** Sem Keletporoszország, sem Schleswig-Holstein, sem a Saarvidék megszállása és Eupen Malmédy elvesztése nem volt benne. A finansziális terhek sem voltak oly rettenetesek, mint a mostaniak. Az elképzelhető legjobb békeszerződés volt, melyet Németország az elvesztett háboru után remélhetett. A traktatum lényeges pontja azonban az önálló rajna-westfáliai köztársaság életre hívása volt, vagyis annak a **védőfalnak felállítása**, amely a jövőben revanche-háborut lett volna hivatott megakadályozni. A traktatum, melyet német részről többek között Trimbom és Dorten, francia részről pedig Mangin tábornok és két Párisból delegált diplomata írt alá egy ugynevezett Preliminar-friedensvertrag volt, melyet a berlini kormánynak kellett volna aláírnia, hogy véglegesíttessék. El is küldték a szerződést Berlinbe, azonban

Berlin nemhogy alá nem írta, hanem a kitűzött határidőn belül válasza sem érdekesítette a franciákat. A franciák tudomásul vették a dolgot s néhány hét múlva átnyújtották Brockdorf Rantzau-nak a versaillesi békeszerződést.

Midőn a német delegáltak Versaillesben a rettenetes békeszerződést kézhezvették, megkérdéztették volna a győzöket, hogy miért bánnak oly szigoruan Németországgal és hivatkozhattak volna a kedvező wiesbadeni traktatumra, azonban a delegáltak nem tették ezt, mert a franciák azt válaszolták volna, hogy ennek a rajnai Pufferállam volt az ára és a centralisztikus Berlin inkább a kemény békét fogadta el, minthogy a centralizmust engedje megtörni.

A mai sorsjegyhuzás. A mai állami sorsjegyhuzás alkalmából a 35715. számú sorsjegy 100000 dinárt nyert.

Gyanus megbetegedések. Földvári levelezőnk írja: Könnyen több mítsemsejt polgár halálát okozhatta volna Brankov Szvetozár bácsiföldvári hentes, aki szerdán, október 5-én délelőtt a hivatásán izletesnek ígérkező disznóhúslelet árusított, a többi közt disznósajtot is, amelyet a vásárló közönség közül többen megvettek tőle. Csodálatos képen mindnyájan, akik a Brankov Szvetozártól vásárolt disznósajtot elfogyasztották, két-három órán belül rettenetes gyomorgörcsök között rosszul lettek. A sürgősen alkalmazott orvosi segítségnyújtás elejét vette minden esetleges halálos kimeneteli bajnak. A rendőri nyomozásnak lesz a feladata megállapítani, hogy mi idézhette elő a Brankovtól disznósajtot vásárló közönség rosszullését.

Horváth kertgazdaságnak szóló csokor és koszorú megrendeléseket Telecski-utca 9. szám alatti (Schulz üzletében) kéretik eszközölni.

A szegény sorsu egyetemi halgató részére 4 kulai adakozótól 160 kor., P. G. Menevischián-tól 50 kor., multkori kimutatásunk 1212 korona. Összesen: 1422 korona.

— **Jön! „Szeretem Királynője“ jön! az Apollóba.**

— **Értesitem a t. ifjúságot,** hogy a Butor Károly-féle tánciskolában köznapokon a belépődíj csak 1 dinár.

— **„PROGRESS“** — Novisad, Futaki-út 44. (Dr. Wágner házában, a zsidó templommal szemben). **Fordít** szerb, magyar és német nyelvre.

— **„PROGRESS“** — Novisad, Futaki út 44. (Dr. Wágner házában, a zsidó templommal szemben). Minden **hirdetésre** 10—15% os **engedményt** ad.

— **„PROGRESS“** — Novisad, Futaki út 44. (Dr. Wágner házában, a zsidó templommal szemben). **Sokszorosít** géppel vagy sapirograffal.

Elitelt árdragítók. A drágaság leküzdésére alakult bíróság tegnapi ülésén a következőket ítélte el: Mita Letity tejárut, mert a maximális árnál többet kért és mert a bíróság előtt tiszteletlenül viselkedett 25.000 dinárra és 30 napi elzárásra. Mihajlovity Fülöp hentes, mert eltagadta zsirját, 10 napi elzárásra és 10.000 dinár pénzbüntetésre, Prokesch János hentes ugyanazért 15 napi elzárásra és 2000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár részvénytársaság
elfogad jegyzéseket a kibocsátásra kerülő
7°-os **investiciós államkölcsonre**
a hivatalos aláírási felhívásban foglalt eredeti feltételek mellett.
A kölcsön adómentes, pupilláris biztonságú és bármikor lombardirozható.
Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Krumesz Pál
szállítási és fuvarozási vállalata **Ujvidék**-
ken, Futaki-utca 82. szám. — Elvállal helybeli és vidéki árufuvarozást és áru beraktározást. — Telefon szám 270.

Izgalmas hajszja egy betörő után.

Beograd, okt. 8. Beograd közönsége tegnap érdekesítő üldözésnek volt szemtanuja. Kora reggel a rendőrfőnökség fogdájából megszökött Juhász István, ismert zsebmetsző és betörő, Nikolics Száva, jogász társaságában. Nikolics — mint ismeretes — Kovácsévics Nikola volt kommunista képviselő személyes titkárja volt és élénk részt vett a király elleni merénylet előkészítésében. A két fogoly tegnap a fogházból megszökött és átugorva a fogház udvar falán a Duna partja felé vette útját. Az őrk azonban rögtön észrevették a szökést és erre oly izgalmas hajszja indult meg a két szökevény után, amelyet Beogradban még nem igen láttak. A foglyok észrevették üldözőjüket és természetesen őriül szaladással igyekeztek az elfogatás elől menekülni. Midőn már Beograd külvárosi részeit is elhagyták egy kis erdőcskében bujtak el, egy sűrű bokorban. Az üldözők azonban nem voltak restek és mindent elkövettek, hogy a két szökevényt megfogják. Az erdőcske alapos felkutatása után rájuk is akadtak és jól megláncolva visszavitték őket cellájukba.

Jubász és Nikolics a szökésre már napok óta készülődtek. Juhász a fogda udvarában egy rozsdás reszelőt talált, amelyet az ott dolgozó munkások vesztettek el. Három napi munka után Juhásznak sikerült bilincseitől megszabadulni és ekkor szökött Nikolicsnak, hogy kövesse, mert ő könnyen át tud jutni a falon. Csak a csendőrök ügyességének és az őrk éberségének köszönhető, hogy ez a két veszedelmes egyén nem szökött meg az igazságos büntetés elől. Most Nikolicsot is láncba verték és fokozott szigorúsággal ügyelnek mindkettőjükre.

Koncertek a császári szertartástermekben.

Mi lesz a bécsi Burgból?

— A „Délbácska” bécsi szerkesztőségétől. —

Bécs, okt. 8. Bécs ismét egy csomó hangversenyteremmel gazdagodott. A Messe igazgatósága a vásár céljaira — miként ez ismeretes — igénybe vette és ennek megfelelően átalakította az udvari istállókat, a Hofstallung palotáját. A lovarda hatalmas helyiségét hatalmas bál és hangversenyteremmé építette át és így Bécsben lesz az idei évadban már Európa legnagyobb koncert-terme, mert a lovarda olyan nagy, mint a lipcei Gesanghaus, amely eddig Európa legnagyobb hangversenyterme volt.

A jövő hónapban azonban a zene fővárosa ismét egy csomó teremmel gazdagodik. Az állam, melynek a Burg karbantartása óriási költségeket okoz, elhatározta, hogy a hatalmas épülettömböt valamiképpen hasznosítja. Az összes történelmi jelentőséggel bíró termetek meghagyják eredeti alakjukban és Burgmuseum-ot csinálnak belőle. Ezeket a helyiségeket belépődíjért fogják mutogatni és az ebből befolyó összeg fedezni fogja a karbantartás költségeit. A Burgmuseum összesen negyvenöt tereméből és szobából áll. Ide tartoznak a Radetzky-lakosztály, a Leopoldinischer Trakt, az Amalien-szárny és a volt birodalmi kancellária helyiségei. A Museum termei között vannak Ferenc József és Erzsébet királynő lakosztályai is.

Azok a termek, amelyekben azelőtt az udvari ünnepségeket tartották meg, szintén alig szenvednek változást. Néhány célszerű átalakítás kivül eredeti alakjukban régi karakterüket megtartva hangverseny előkat fognak szolgálni. A téli évadban a Burg ünnepi termei már egy csomó koncert és bál színhelyei lesznek. A hangversenyterem központját a nagy lovag-terem (a grosser Ritter, oder Zeremonien-saal) alkotja. Ehhez csatlakoznak az ugynevezett Márványterem, és a kis lovagterem. Ez az utóbbi főleg kamaramuzsika számára igen alkalmas. Ha az átalakítási munkálatok az új traktusban is befejeződnek, úgy a nagy ünnepi terem is igénybe lehet venni. A színházteremben az Operaház és a Burg-theater fognak felváltva kamara előadásokat rendezni. Ez lesz a Schönbrunner Schlosstheater téli helyisége és ép úgy mint ott intímabb kereteket igénylő darabokat fognak bemutatni.

A Hofburg termei is sokkal nagyobbak, mint a többi, eddig használatban levő, bécsi hangversenyterem. A nagy lovagterem 30 méter hosszú és 19 méter széles. Az új traktusban levő ünnepi terem hossza 48, szélessége 23 méter. Ide több ezer ember fér el és a szakértők véleménye szerint akusztikája elsőrangú, úgy, hogy nagy zenei ünnepségek számára különösen alkalmas. A kis lovagterem 19 méter hosszú és 10 méter széles.

SPORT.

Rovatvezető: Nemes Károly.

A „football derby” jelzőt érdemli meg a helybeli sport egyesültek, mai egyesített programja. Azt hisszük végre sikerült egy olyan programot nyélbe ütni, amely mindenki érdeklődését megnyerte. A program összeállítását, a rendezés gondos előkészítését, mind azt sejtetik, hogy a derby keretei inpozíciók lesznek. Fontos azonban, hogy az egyesületek a közönség igényeinek megfelelő magatartást tanúsítsanak a játszó terezen is. Kezdek pontosan a mérkőzéseket és oktassák ki játékosait a fegyelmezett magatartásra, ne hogy unfair játékkal lévethetlenné tegyék a mérkőzéseket. Különböző gondolt fordítsanak arra, hogy a csapatkapitányok nyugodt temperamentummal rendelkezzenek egyének legyenek, akik a legnagyobb sportszerűtlenséget, a levonulást már a csírájában el tudják fojtani a csapokban. Sajnos, hogy erről irnunk kell, de a vasárnap mérkőzésben az egyesületek a közönség szimpátiájával intriznak. Ha sikerül az egyesületek szép sportot nyújtani és meggyőzni a közönséget a játékosok fegyelmezettségéről, úgy nem csak az utóbb elpártolt régi közönséget sikerül újra megnyerniök, hanem sok új hívet is szerezhettek maguknak.

10.000 lírát kell letétbe helyezni azoknak az újszövetségbe tömörült olasz egyesületeknek, melyek a professzionista mozgalom szolgálatába léptek. A kaució arra való, hogy minden egyesület hű maradjon az új szövetséghez. Az az egyesület, amely esetleg meggondolja a dolgot és visszatérne a régi szövetség kebelébe, a 10.000 lírát elvesztette.

A Zombor—Novisad válogatott mérkőzés a megvalósulás felé halad. Ha a tárgyalások eredményre vezetnek, úgy e hó 23-án Zomborban lesz az első találkozás, a revanche pedig november 6-án Ujvidéken. Mindkét napon a B válogatott is játszana a másik városban.

Szomorú szerepet játszik az elsőosztályból kiesett bécsi WAC a másodosztályban is. Bécs egyik legrégibb és legvagyonosabb egyesülete a lehetetlen elvek mellett kitartani akaró vezetőség kezében az ismeretlenség szürkességében fog elveszni.

A Bácska—Omladina mérkőzés iránt a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg városunkban. A teljes csapatával vendégszereplő bajnok csapat ellen sikerült az Omladinának is egy lélekteljes játékerőt képviselő csapatot a küzdő terezen állítani. Nem a legvögöbe tippelünk, ha azt mondjuk, hogy a szorosozos értelmében küzdenie kell majd a Bácskának, ha ezt a csapatot legyőzni akarja. Ognyanov, Molnár, Dudás, Sevic, Ecei csapat, ha kellően támogatva lesz a fedezetektől, sok munkát fog adni a válogatott Virágnak. Mi egy elkészített küzdelmet és egy minimális „Bácska” győzelmet várunk. — A mai Makkabi—NAK mérkőzés szintén egy helyi attrakció. Mind két csapat félve őrzi a városunkban fennálló jó nevét és azért azt hisszük, hogy izgalmas momentumokkal telt küzdelemben lesz része a közönségnek. A mérkőzések az ártézi tündő melletti pályán pont 2 és 4 órakor fognak kezdődni! Pénztárgyítás fél 4 órakor.

Az előjelekből ítélve az FTC—MTK vasárnap, okt. 9-ki mérkőzésnek rekordközönsége lesz. A meccs iránt óriási az érdeklődés.

KERTÉSZET.

A gyümölcs válogatása és osztályozása.

A szilvánál és a kajszibaracknál a „kiváló minőség” jelzésű osztályba soroltakat gondosan megválogatják a fajta minősége, a gyümölcs nagysága és állapota szerint, egyébként pedig a nyers fogyasztás céljára szolgáló gyümölcsök közül a nem piacos, apróbb gyümölcsöket válogatják szerezni, valamint a nyers fogyasztásra nem alkalmasakat feldolgozóara adják el. A szilvának mint keveskedelmű áruknak a minősége attól függ, hogy egy kilóra hány darab gyümölcs esik.

A cseresznyénél és meggyénél „kiváló minőség” és „válogatott osztály” különböztetnek meg. Az előbb említett jobban meg van válogatva és jobb minőségű lejtékből áll, a gyümölcsök egyenlő nagyságú és szemre szebben vannak csomagolva, mint az utóbb említett osztályba soroltak. Szár nélküli, hibás cseresznyét és meggyet, mint feldolgozandó árut ömlesztett állapotban hozzák a piacra.

Számcsúánál általában csak két osztályt szoktak megkülönböztetni. Az I. osztályba a nagy, kifogás-talan gyümölcsök kerülnek, amelyek azután tálcánként, kis lapos kosarakban vagy ládikákban vagy darabonként átlagáron értékesítetnek, míg a II. osztályba az összes, egyéb minőségű gyümölcs kerül, amely azután szintén, mint feldolgozandó áru kerül a piacra.

A mostani nehéz időkben, amidőn a legkisebb jövedelmi többlet is igen sokat jelent, a gyümölcsöknek a megválogatás és osztályozás útján való értékelését már kénszerűségből is alkalmaznunk kell. Ezt megszokva és megszoktatva, gyümölcsünket később is a megkívánható magasabb áron értékesíthetjük.

Példás szerkesztő: Dr. SZCZÉK RZSO
Kiadófelügyelő: FATH FERENC & TÁRSAI

Retorta prima faszenet waggonrakományként kapható Hubert Lajosnál. Novisad, Zeljeznicka ulica 17. A Teslići Iparművek vojvodinai és szerémségi vezérképviselője. 1596

Két gyakornok jó kezdőfizetéssel továbbá 2 munkásleány felvétetik a Klein drogeriában. 1579

FIGYELEM

egy gyakorolt gyors cipőfelsőrész készítő export munkára és egy jól gyakorolt gyorstűző azonnal felvétetik. Novisad Petőfi-utca 7.

Egy szalongszék

egy ebédlő, diván, egy könyvszekrény és egyéb butorok, továbbá egy parasztkocsi, kerek, ocskások stb. eladó. — Bővebbet Zeljeznicka ulica 62. szám alatt. 1542

Lakatos inasokat felvesz,

koszt és lakással, vagy fizetéssel. Csányi Zoltán lakatosmester, Novisad, Petőfi-utca 38. 1532

Eladó

egy 26 éve fennálló komplett motorhajtású Gyapiufonó- és harisnyakötő berendezés I emeletes nagy műhellyel és egész környéken ismeretes sarokházzal.

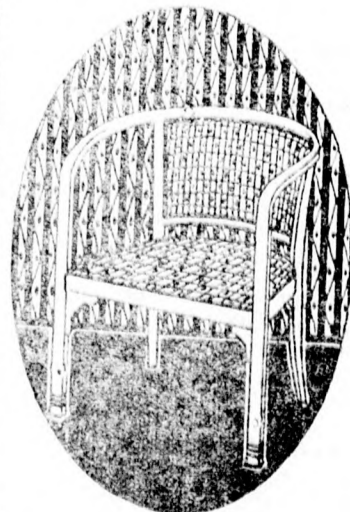
ANNABRING JÁNOS,
Srbobran (Szenttamás) Bačka. 1524

Kerestetik egy jól képzett timár üzletvezetőnek,

esetleg társnak egy újonnan felállítandó timárüzletbe. Cim a kiadóban. 1538

Zsirszóda és karbid

nagyban a legolcsóbban kapható Dinić és Rajić cégnél, Novisad, (Wagner palota.) 1355 Telefon 3—97.

Nagy Butoraktár
Gazdagon összeállított választék!

HEMLER PÉTER UTÓDA
NOVISAD,
Safarikova (Tudósi Imre)-u. 26.
Az ev. templommal szemben.

Apollo

Vasárnap

Az örömek kertje

Társadalmi dráma
négy felvonásban.

21167. szám adm. 1921

Pályázati hirdetmény.

Novisad szab. kir. város tanácsa pályázatot hirdet 692 köbméter tört kő és 1724 köbméter zuzott kő szállítására utainak javítására. — A közelebbi feltételek megtudhatók a városi mérnöki hivatalban (városháza II. em. 36. sz. ajtó). Ajánlatok legkésőbb f. é. október hó 15-éig zárt borítékban és szabályszerűen bélyegezve átadandók a városi tanácsnak.

Novisad szab. kir. város tanácsa, 1921 október hó 3-án.

Dr. Gyorgye Tapavica, s. k.
polgármesterhelyettes.

22166. sz. adm. 1921

Pályázati hirdetmény.

Novisad szab. kir. város tanácsa pályázatot hirdet a dunai fürdőre (strandra) vezető út 15.000 köbméter feltöltési munkálatainak elvégzésére. A közelebbi feltételek megtudhatók a városi mérnöki hivatalban (városháza II. em. 36. sz. ajtó). — Ajánlatokat legkésőbb f. hó 15-éig zárt borítékban szabályszerűen lebélyezve átnyújtandók a városi tanácsnak.

Novisad szab. kir. város tanácsa, 1921 október hó 3-án.

Dr. Gyorgye Tapavica, s. k.
polgármesterhelyettes.

Kályhák és takarékos tüzhelyek

német gyártmány, nagy választékban kaphatók a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. — **Tüzelőanyag megtakarító készülékek** melyek használata folytán 40—50% tüzelőanyag megtakarítható. **Gyári lerakat.**

1559

Georgievits, Zentai és Tsa

Novisad, Temerinska-ulica 16. szám alatt

„AUTÓ“

keveset használt L.K.S. típus 7—17 HP. eladó. — Cim a kiadóban.

FIGYELEM!

Legolcsóbb beszerzési forrás vasárunkban!
Lakatos és gépműhelyek részére:

Méretlemez fekete 1/2—5 mm.-ig, gömbölyű vas 6—55 mm.-ig, négyzetvas 30—50 mm.-ig, szegletvas 20—80 mm.-ig ablakkeret szegélyvas egyszerű és dupla, tetőlemez, zárlemez fekete, horganyozott tető és méretlemez, vas és réz épületvasalás, szegecs, csavarárak, saluk, témfurók, csapágyfém stb. nagy választék.

Kovácsok részére: Sinvas és egyéb vasak kocsivasaláshoz, Winterszekértengely, olaj, félolaj és kenőcs szárnys hirtengelyek, kocsis és ülésrugók, rugóacél, saroglyánc, anya, plattszeg stb.

Bádgosok részére: Fehérbádgo dupla 4-es réti magas alaku, tálbádgo, horganylemez, 9—14-es számig, horganyozott tető és méretlemez 16—22 ós számig, angol ón, ólom, keménydrót lemezszegecs, lemezvágó olló, különböző bádgoszerszámok stb.

Asztalosok részére: Vas és réz ablak ajtóvasalások, butorvasalások, butorverítők, gyaluk, gyaluvasak és asztalosszerszámok stb.

Kárpitosok részére: Butorrugó rezeztet réz és porcellán díszeg, kartácszeg, kapocszeg stb.

Kádárok részére: Abrancsvas, lemez, hordószegecs stb.

Gazdaság és háztartás részére: Ekefejek, ekecsékek, egyéb ekealkatrészek, vízvödör, négyágú trágyavilla, négykarikás zabla, tizedes mérlegek, öntött és rézsulyok hitelesítve, befalazó tüzhelylapok, slők, füstcsövek, könyökcövek, tüzelő és hamuajtók, kész öntött és lemez tüzhelyek, öntöttkályhák, zománczott lemezdedények, üstház, mosófázék, sodrony, sodronyszegek, mindenféle rudvas valamint különböző vasárak állandóan nagy választékban raktáron, mélyen leszállított árakban kaphatók. 1460

KUSZLI GYULA vaskereskedésében,
Novisad (Ujvidék), Temerini-ut 8. sz. a hét csillag vendéglővel szemben (Farkas-féle ház).

VALÓDI ERÉNYI-FÉLE

Törv.

védett

DIANA

Sósorszesz

UJRA MINDENÜTT KAPHATÓ!

1 kis üveg — — — — — ára 15— K

1 közép nagyságú üveg — — — — — ára 44— K

1 nagy üveg — — — — — ára 88— K

Ügyeljünk az eredeti cíomagolásra!

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Előállítja és értékesíti a

Jugopharmacia R.-T.

Zagreb, Prilaz 12. Diana osztály!

Viszontelárusítóknak nagy kedvezmény!

Kérjen ajánlatot! 1507 **Kérjen ajánlatot!**

ÜZLETHELYISÉG

kiadó. Jéglőállító gép és hentes gépek eladó. Bulics Pál Futaki-u. 70

ELADÓ

egy jóforgalmú fűszerüzlet lakással, amely megegyezés esetén azonnal átvehető. — Érdeklődni lehet Bem utca 17. sz. déli 12—2 óra között.

1580

Hétfőn este fél 9 órakor az Erzsébet moziban lesz György Ferenc

suggesztívós estéje

Teljesen új, szenzációs kísérletekkel!!

Egy zongoraláda

és használatlan jól zárható prima ládák eladó. — Bővebbet Duna-utca 24. szám alatt a házmesternél.

1599

Ujvidék és környéke igen tisztelt közönségét van szerencsém értesíteni, hogy Ujvidéken Futaki-utca 102. számú saját házamban

női divat-termemet

újából megnyitottam s minden e szakmába vágó munkát elvállalok és izléses kivitelben elkészítek. 1222 Tisztelettel RÓTH GYÖRGY.

Schweighofer

gyártmányú elsőrendű zongora eladó Bővebbet a kiadóhivatalban. 1547

Gőzlokomobil, benzin, gáz, nyersolajkezelő állást keres

Kisebb tüzem vezetésére vállalkozik. — Cim Novisad, Futaki-utca 116. szám alatt az üzletben. 1598

Babajavításokat

elfogad jutányos áron Babaklinika 1554 Zrinyi I-u. 34. Található délután.

Milic Testvérek butorgyára

NOVISAD, PETŐFI-UTCA 51—53.

Készít mindennemű épület és butor-asztalos munkát: amerikai rendszerű iroda-, ebédlő-, elő-, uri-, háló-, gyermekszoba, hal, salon és konyha-berendezést egyszerű és a legdiszesebb kivitelben a legolcsóbb szabott árakon kicsinyben és nagyban. !! Javítást és átalakítást is vállal. !!

392

Legolcsóbb, legszebb és legtartósabb a Milic-butor!

JUGOSZLAV BANK R.-T. - NOVI-SAD.

BEOGRAD, Brod n/S, Cirkvenica, Novi. Befizetett alaptőke K 200.000.000 Tartalékok — — — 50.000.000

WILSON TÉR 3.

Osijek, Subotica, Varaždin, Vukovar, ZAGREB Telefonszámok: 273. 138. 181.

ELFOGAD BETÉTERET: könyvecskékre és folyószámlákra a legjobb kamatozás mellett és kifizeti azokat minden időben felmondás nélkül. Elvállal mindennemű bankmegbizást.

ELAD CSERHEKET: és elfogad átutalásokat: Bécs, Berlin, Budapest, Páris, Prag, Triest és a külföld összes piacaira a legelőnyösebb tőzsdei árfolyamok mellett.

HIRSCHFELD BÉLA, - NOVISAD.

Ajánlja **szövött és kötöttáru engros raktárát** ugymint férfi, női és gyermek **harisnyák**, női és gyermek kötött kabátok, berliner kendők, férfi-, női és gyermek **trikó áruk**, kötött nyakkendők és minden szakmába vágó cikkeket, legolcsóbb napi áron. 1476

Házmesteri

állást keres egy fiatal szorgalmas
1568 házaspár. — Cim a kiadóban.

ÉLESZTŐ

legjobb jugoszláviai gyártmány. — Tartós és legerősebb hajtóképességű kúlija: **40 KORONA FRANCO.**

SZÉNSAV

magasnyomású a gyári áron kapható **nagyban és kicsinyben** Schosberger Gy. gyári képviselőnél, Novisad Futoska utca 29. szám alatt

1587

Hölgyek figyelmébe ajánlom a Kralj Alexandra utca 42. szám alatt az udvarban megnyitott

„ELITE“ KALAPSZALONT.

A legújabb eredeti párisi és bécsi modellek állandóan raktáron. Alakítások eredeti modellek után. Filc és velour kalapok átalakítása.

„GHAZA“ védjegyű

CIGARETTA

HÜVELY

3-as Nikotin mentes vattával a legjutányosabb áron kapható

„A. ROMANO“-nál

ZAGREB, Akademski trg 8. szám alatt az udvarban. 5931

Elsőrendű szabósegédek

jó fizetéssel azonnal felvétetnek, ugyanitt felvétetik egy irodistánó ki a szerb-magyar és német nyelvet írásban is bírja. Malesics szabóüzlet. 1567

Attila-u. 46. számú

ház szabad kézből efadó. Két udvar nagy kerttel együtt. Lakás azonnal átvehető. Cim ugyanott.

Vésnökstanoncnak

egy jobb házból való fiu azonnal felvétetik Wessel és Fürst vésnöki műterme, Novisad, Futoska-utca 92. szám alatt, (az udvarban.)

Kovács szén

pécsi, rtanyi, bognárfa körös, szil és tölgy, tűzifa gyertyán, bükk és tölgy. Tetőcserep és téglák nagyban és kicsinyben kapható.

D. Bjelić és Heller, fa- és szénkereskedőknél
NOVISAD, Gizella-tér. Telefon 117.

Modern ház Kispesten

minden kényelemmel rendelkező, 5 évig adómentes eladó vagy helybeli ingatlanra kicserélhető. Cim Ábrahám papirkereskedésében. Ügynökök nem díjaztatnak. 1590

Salubra

1 doboz ára 36

Legjobb táplálék csecsemőknek.

Rendkívül hathatós szer gyomorbeteg, lábbadozók és különösen minden korú rosszul tápláltak és gyenge-alkatúak részére.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

„SALUBRA“ Vegyi-Tápszergyár R. T.

ZAGREB

Boskoviceva ul. 23. Telefon 17-91.

Gyár: NOVA GRADIŠKA

1594

ÁBRAHÁM J.

könyv-, papir- és írószerszerkesztése, ajánl viszont elárúsítók részére: jutányos árban jó minőségű rajzes közzét. NOVISAD, SÁNDOR RÉGENS-U. 39.

Harisnyákban, keztyükben,

kötött kabátokban és trikó árukban a legolcsóbb bevásárlási forrás **KLEIN JENŐ**, Novisad, Jevrejska (Rákóczi)-utca 13. szám.

1556

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

Novisadon a Winkle-féle söröcsarnok

vezetését a mai napon átvettem. Törekvésem oda fog irányulni, hogy **kitűnő polgári konyhával**, valamint a legjobb **karlócai borokkal**, gyors és pontos kiszolgálással igen tisztelt vendégeim meglegedését kiérdemljem. **Abonenseket, lakodalmakat és banqueteket jutányos árak mellett elfogadok.** — Mindennap hírneves zenekar hangversenyez. Szíves látogatásért esd kiváló tisztelettel **PESIĆ SVETISLAV.**

Nyomatott: a „GUTENBERG“ könyvnyomdában, Novi-Sad Szabadság-ter 1. (a Beltéri r. kath. templommal szemben.)

ERZSÉBET

Vasárnap

„OPIUM“

elragadó filmregény 6 felvonásban.

SOMAGOLÓ ÉS MAKULATURA

PAPIR

CSAK NAGYBAN KAPHATÓ.

A. ROMANO-NÁL

ZAGREB, Akademski trg 8. sz. az udvarban.

Egy tanulóleány

fizetéssel felvétetik az Elite kalapszalontban Novisad Alexandrova-u. 42. 1589

Mindennemű nyomtatványokat legolcsóbban és izéses kivitelben készít

GUTENBERG

KÖNYVNYOMDA
Novi Sad, Szabadság-ter 1. szám. (A római katolikus templommal szemben)

Telefonszám 98.